,
GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a“ ese: Joi'a si Duminec'a.

Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 3 fl. v. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu 28. franci.

Anulu XLI.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 74. Dumineca, 29|17 Septembre 1878.

Ceho-slavii.

Brasiovu, 28 Septembre 1878.

In nordulu monarchiei nóstre, in frumosulu si bogatulu regatu alu Boemiei, traiesce unu poporu slavicu vigurosu, care din momentulu candu s'a publicatu diplom'a dela 20 Octobre 1860 proclamandu-se printr'ensa egal'a indreptatire a tuturoru tieriloru si popóreloru imperiului, a jocatu un'a din cele mai insemnate roluri in luptele constitutiunale pentru realisarea acestei mari idei. Ceho-slavii — ca-ci de ei este vorb'a, — au luptatu, spuindu adeverulu, de aprópe doue diecenii incóce, cu mare energia si abnegare de sine pentru drepturile nealienabile ale tierei si natiunei loru si déca astadi se afla mai totu acolo, de unde au pornitu la 1861, déca nu au potutu face nici ei pana acuma unu pasu seriosu inainte, vin'a nu este a loru, catu mai multu a impregiurariloru cu totulu esceptionale, a neajunseloru, de care a suferitu si sufere inca in mare gradu desvoltarea naturala si regulata a acestui imperiu poliglotu.

Este óre-care analogia intre situatiunea politica a cehiloru din Boemi'a si aceea a romaniloru din Transilvani'a. Si unii si altii sunt maiorisati si asupriti de catra minoritatea poporatiunii tierii loru, numai cu deosebirea, ca pre candu cehii se bucura si astadi de o suma nu neinsemnata de libertati fólositórie desvoltarii loru politice-nationale, romanii din Transilvani'a sunt despoiati de tóte drepturile loru si sunt astteliu supusi neconditiunatu dictatului suprematistiloru maghiari.

Cehii, de-si posedu cevasi, nu se multiamescu cu atatu, ci voiescu se castige tóte drepturife cate li se cuvinu. La ei, cá la unu poporu din cele mai inaintate ale monarchiei, domnesce convictiunea, ca celu ce nu'si sustiene si apera dreptulu seu intregu, nestirbatu cu energia si cu abnegare de sine, nu merita se aiba o sórte mai buna decatu aceea, de care are parte sclavulu, omulu nesciutoriu si lasiu. Cehii inse isi mai dicu cu tóta indreptatirea: Ce ne folosesce nóue órecare autonomia, órecari drepturi nationale, déca nu ni se da possibititatea de ale poté aperá in contra oricaruia, care ar' voi se ni le rapésca.

Un'a din garantiile principale, ce au cerutu cehii se li se dé inainte de tóte, a fostu crearea unei legi de alegere dietale drepte, prin care se nu fia scurtata nationalitatea boema astfeliu, incatu ea, facêndu maioritatea precumpanitória a tierii, se fia in minoritate in representatiunea Boemiei, ér' nemtii, cari sunt cu un'a a treia parte mai puçini la numeru, se formeze o maioritate artificiala in dieta. Acést'a garantia li s'a refusatu necontenitu cehiloru, din care causa representantii loru au declaratu de repetite ori, ca nu voru se recunósca dietei boeme, care e compusa pe bas'a unei legi electorale atatu de asupritórie, dreptulu de a schimbá cevasi in defavorulu autonomiei regatului. Este sciutu, ca deputatii cehi de diece ani incóce n'au mai luatu parte la lucrarile dietei boeme, ci au totu protestatu perseverandu in resistenti'a passiva. Asemenea nu au intratu nici in senatulu imperialu.

Sub asemeni impregiurari, neschimbandu-se pana acuma situatiunea politica a ceho-slaviloru, a trebuitu se faca sensatiune hotarirea loru cea mai noua de a intrá in diet'a Boemiei, luandu parte la lucrarile ei.

Fórte insemnate trebuie se fia momentele ce au indemnatu pe cehi tocmai acuma a parasi, celu puçinu catu privesce diet'a tierii loru, politic'a de passivitate. „Tienendu firmu la tóte protestele date de antecessorii nostri, intramu in dieta, spre a incercá, déca simtiemintele nóstre conciliatórie voru avé unu succesu si speramu, ca Maiestatea S'a va chiamá in fine in consiliulu seu barbati, cari prin mediulocirea loru nepartintóre se restabilésca pacea intre popóre, pe care o doresce domnitoriulu, de care are atatu de mare lipsa imperiulu in tempulu seriosu de astadi.“ — In aceste cuvinte culminéza declaratiunea ce au dat'o deputatii cehi dilele aceste, candu au intratu in dieta.

Declaratiunea cehiloru ne spune destulu spre a ne convinge, ca au fórte nedreptu aceia, cari sustienu, ca cehii s'ar' dá asia dicêndu invinsi, vediendu ca politic'a loru de pana acuma n'a avutu nici unu resultatu. Este falsu a sustiené asia cevasi si dovedesce numai o rea tendintia séu o nepricepere a situatiunei. Cehii voiescu se faca o incercare de a se apropiá érasi de coróna — si acést'a e totu. Nu trebuie se uitamu, ca conducêtorii boemi mersera intr'unu rêndu, dupa cumu ei insii recunoscu, — candu cu articulele fundamentale — prea departe in pretensiunile loru, asia ca corónei 'i era greu de a mai luá initiativ'a unei impacari. Nu de multu prin caletori'a principelui mostenitoriu Rudolfu s'a facutu primulu pasu de apropiare, cehii au respunsu prin aceea, ca au intratu in dieta. Faptulu intrarii loru inse nu numai, ca nu este unu desastru alu politicei ce urmarescu, ci elu insufla deja mari ingrigiri adversariloru pacii dintre popóre. Unu factoru nou pasiesce pe arena. Ceho-slavii, cei mai energici aperatori ai principiului de egala indreptatire in monarchia, intindu man'a de impacare intr'unu momentu din cele mai critice in vieati'a acestui imperiu. Incercarea loru e de mare gravitate; este vorb'a ca in venitoriu se nu mai domnésca minoritatea asupra maioritatii, ci se fia dreptate pentru toti. Fia cá se nu remana si acést'a incercare fara folosu pentru boemi si pentru monarchia;

Proteste in contra ocupatiunei.

Pe zidurile capitalei Budapest'a se afla placate lipite cu urmatórea proclamatiune:

Cetatianiloru! Stancele cele aspre ale Bosniei si Herzegovinei s'au rositu de sange ungurescu!

Sangele celu versatu ne provóca la fapte. Cere dela noi cá se ridicamu vocea nóstra si se dechiaramu c'unu glasu, ca resbelulu acest'a nu este resbelulu nostru, ca natiunea ungurésca n'a doritu niciodata cucerirea Bosniei si Herzegovinei, si dens'a nu va erta niciodata, ca sangele versatu si averea prapadita a natiunei este o risipa criminale, ca pentru acestu sange versatu va cadé naintea lui Dumnedieu si naintea ómeniloru responsabilitatea asupra acelora, in care e mai puternica dorinti'a de aventuri, decatu simtiulu de datorintia, cari au pretiuitu mai multu capritiele arbitriului decatu vointi'a cea espresa a natiunei, cari au fostu lasi, candu au avutu se lucreze pentru noi si cutedietori candu era se lucreze in contra nóstra.“

Cetatiani! Pericululn, care ne amenintia este mai mare decatu a fostu inainte de Mohacs si decumu a devenitu prin Mohacs.

Peste ruinele natiunei turcesci valurile mari ale popóreloru slavice voru navali de aci incolo numai asupra nóstra. Si fiindu ca politic'a criminala pe de o parte ajuta se estermineze pe turci cu armele unguriloru, ea atitia totodata ur'a slaviloru in contra nóstra; ea resipesce averea si sangele nostru pentru popóre straine si ne aduce pentru aceea ur'a popóreloru straine.

Cetatianilorn! Desteptative, pentru cá se potemu protestá in numele natiunei in contra politícei nebune. Se veniti pe Dumineca in 29 la adunarea poporala, care se va tiené la 3 óre dupa ameadi.

Acest'a proclamatiune s'a decisu intr'o conferintia de o suta de persóne, care se tienu sub presidiulu deputatului dietalu Ignaz Hellfy. Limbagiulu acestui kossuthianu nu ne este nou, ilu cunóscemu fórte bine din anulu trecutu candu se inscenase comedi'a cu softalele. Atunci meetingurile turcofile erau o simpla demonstratiune, pre candu adunarile presente au unu caracteru multu mai seriosu, ca-ci e vorb'a de sangele versatu, de jertfe ce mai sunt inca a se aduce pentru pacificarea Bosniei — unei provincie slave. Conferinti'a aceea importanta a decursu in urmatoriulu modu:

Mai antaiu s'a cetitu urmatoriulu proiectu, care se va asterne adunarei poporului:

Adunarea poporului enuntia:

1. Ca adunarea remane si astadi pe lenga decisiunile acelea, ce le-au adusu si le-au publicatu, numerósele adunari, tienute in anulu 1877 si municipiile, ér' in prim'a linia cetatianii capitalei.

2. In intielesulu acestoru decisiuni adunarea protestéza serbatoresce in contra ocupatiunei Bosniei si Herzegovinei, ea nu considera resbelulu sangerosu, ce s'a escatu din caus'a ocupatiunei, cá resbelu alu natiunei, ba 'lu considera din contra cá unu resbelu fórte fatalu pentru natiune si respinge tóta responsabilitatea pentru urmarile lui.

3. Din contra adunarea protestéza serbatoresce, ca se prepadesce sangele si averea natiunei in contra vointiei nationale fora intrebarea si incuviintiarea corpuriloru legiuitórie, si ea enuntia, ca considera risip'a voluntaria, ce s'a facutu pana acuma cu privire la natiune, cá gravamine, ba chiaru cá periculu.

4. Presidiulu adunarei nationale se insarcinéza cá se asterne aceste resolutiuni la timpulu seu pe calea indatinata parlamentului.

Deputatulu Ernst Simonyi, „din causa, ca nu voimu se ne departamu de pe calea constitutionala“, propune se se adauga la proiectulu de mai susu, ca guvernulu se fia provocatu de-a dreptulu, se retraga armat'a din Bosni'a si Herzegovin'a. In resolutiune se se dica espressu, ca resbelulu acest'a s'a intreprinsu in contra vointiei natiunei; intonarea acestei impregiurari va face pe aceia se amutiésva, cari aducu dreptu argumentu in contra retragerei armatei din Bosni'a onórea militara Oratoriulu dice: trebuie se ne ferimu de partid'a militare, care pe semne are acuma in Vien'a preponderanti'a, ea tace acumu, candu e batuta, dér' 'si póte omulu inchipui usioru, ce va face, candu va fi invingêtória. Mai incolo propune inca o resolutiune de acelu cuprinsu, cá se se provóce diet'a, cá se puna pe ministeriu in stare de acusatiune. Ce e dreptu, dice, Europ'a a insarcinatu monarchi'a nóstra cu unu mandatu, dér' apoi nu ia datu bani pentru cá se esecuteze acelu mandatu. — Ioanu Besze declara, ca elu nu póte intrá in nici o relatiune c'unu guvernu, care calca tóte legile in picióre. Diet'a se se pronuntie asupra ministeriului, ca-ci guvernulu nu e nicidecumu siguru, ca va avé o maioritate in camera; a sprigini pe acestu guvernu ar' insemná a tradá patri'a. Unui guvernu, care s'a facutu instrumentulu intrigeloru russesci si germane, cari se tituléza mandatu europeanu, nu tramite elu nici o adressa. Resolutiunea din contra se insire tóte crimele inspaimantatórie ale guvernului, crime, cari nu mai au parechia in tóta istori'a. Guvernulu numai prin aceea, ca a amagitu neincetatu natiunea, a produsu situatiunea presenta; resbelulu in contra ómeniloru pacinici, omorulu atatoru ómeni nevinovati, e unu atentatu in contra umanitatii; consiliarii perfidi ai domnitoriului merita cá capetele loru se se rostogolésca la piciórele natiunei. — Ernest Simony dice: Sciu ca adress'a la ministeriu nu va avé nici unu efectu practicu, dér' apoi va aretá, ca noi amu facutu tóte pentru cá se retienemu pe guvernu dela politic'a s'a. Simony speréza ca adunarea din Budapest'a va servi de mustra tierei intregi. — Carol Eötvös propune tocmai pentru cá se se crutie simtiemintele armatei, cá in resolutiune se se dica, ca armat'a e a se retrage numai pe basea unei conventiuni ce se va incheia cu turcii. Fara de acésta conventiune mandatulu Europei n'are nici o valóre. Resolutiunile se se asterna numai dietei, ca-ci guvernulu va privi lucrulu de o batjocura séu póte de o gluma vediendu, ca una din resolutiuni contiene si acusatiunea

lui. Adunarea poporala, care va resuná pana in Carpati si pana la Adri'a ba si mai departe nu e numai eflusulu unei singure partide. Scopulu seu va fi de a desteptá simtiemintulu publicu din apathi'a de pana aci intr'o directiune sanetósa. Oratorulu mai repeta apoi propunerea facuta in comitetu, cá resolutiunea se se tramitia printr'o deputatiune grandiósa comitelui A n d r á s s y la Vien'a; Vien'a si tóta Austri'a va imitá esemplulu adunarei nóstre, ca-ci panslavismulu ameniutia si pe nemti. — Presiedintele H e l f y resuméza apoi desbaterea, dupa care se primesce unanimu resolutiunea in privinti'a acusarei ministriloru. Cu privire la intrebarea, ca se se dé guvernului o adressa séu nu, observa Simonyi, ca legea nu concede ministrului de esterne nici o interventiune directa in afacerile Ungariei: comitele Andrássy ar' trebui se respinga deputatiunea. Se procede la votare. In contra adressei la guvernu se ridica 4 pana la 5 insi, pentru aceea 12 pana la 15; maioritatea cea mare se retiene dela votare. Celelalte propuneri ale lui Simony si adausulu lui Eotvös se primescu.

Si in A u s t r i 'a se pornesce o agitatiune in contra ocupatiunei Bosniei. Ablegatulu br. W a l t e r s k i r c h e n dandusi séma la 22 l. c. inaintea alegutoriloru sei, se pronuncia cu acea ocasiune asupr'a ocupatiunei Bosniei si Herzegovinei, dupa cumu urméza:

„Pentru cá se potemu tiené aceste tieri, se va cere cá se cheltuimu milióne pentru scopuri militarie, dupa cumu s'au ingropatu odinióra milióne in fortaretiele italienesci. De cumva inse Austri'a, spre a'si asigurá positiunea s'a, ar' voi se ié si Serbi'a si Muntenegrulu, ea ar' veni in conflicte cu alte poteri, lasa ca prin acést'a s'ar' formá o Austria noua, care numai atunci va poté avé viitoriu, candu s'ar' pune si ar' realisa visurile slaviloru meridionali. Pentru cá se scape de periculului, de a perde Dalmati'a, care in totu anulu inghite vre-o cateva milióne, in cele din urma totusi ar' fi o scapare catu de rea, de a castigá noue tieri, cari ar' mancá inca si mai multe milióne, si dela cari s'ar' poté delatura pericolulu de a le perde, numai pentr'unu pericolu si mai mare, de a preface Austri'a germana intr'unu statu slavicu. Nici refusarea creditului de 60 milióne n'ar' fi potutu impedecá cele ce s'au intemplatu. Déca inse cu creditulu incuviintiatu s'a potutu face abusu in modulu acest'a, avemu de a-o multiami numai formeloru de dreptu de statu ale monarchiei nóstre, cari tacu ilusoria responsabilitatea si control'a a celoru mai insemnate oficie guvernamentale. Déca ar' fi purcesu in alta tiéra guvernulu astfeliu, dupa cumu s'a intemplatu la noi in caus'a ocupatiunei, atunci nu credu, ca ar' fi scapatu de pericolulu de a f i d a t u i n j u d e c a t a." —

Luptele in Bosni'a si Herzegovin'a.

De candu au sositu in Bosni'a intaririle tramise trupeloru austriace de acolo, le merge reu insurgentiloru, cari apucati din trei parti, adeca pe drumnlu spre sud-ostu dela Seraievo, apoi in Bosni'a de ostu si de vestu se vedu siliti a se retrage pe tóta lini'a, de-si se lupta cu mare energia. Trupele nóstre avura din nou o lupta victoriósa la Senkovici si Bandinogiac (pe drumulu dela Seraievo spre Novi-Bazar) si divisiunea I ocupà Rogatic'a. Locuitorii venira inaintea trupeloru si spusera, ca insurgentii cuprinsi de spaima, fugira parte la Visegradu, parte la Gorasd'a. Vre-o 400 insurgenti remasera morti, dér' si ai nostri avura vre-o 400 morti si raniti. Asemenea perduramu vre-o 400 ómeni in luptele dela Dolni-Tusl'a (in Bosni'a de ostu), unde a operatu impreuna corpulu Szapary si Bienerth. In 25 l. c. veni o deputatiune din Zvornicu in Dolni-Tusl'a la Szapary, rogandu-lu, cá se ocupe cetatea Zvornicu, asemenea declarara deputatiuni dela Petrovacu, Kulen Vacuf si Bielai (in Bosni'a de vestu) ca se supunu si predau armele. In Rogatic'a s'au aflatu multe arme si munitiuni.

O fóia vienesa observa, ca comand'a armatei nu a publicatu pana astadi unu tablou asupra tuturoru perderiloru de pana acuma. O singura data s'a constatatu din partea oficiala o perdere totala de vreo 1800 ómeni. De atunci avura locu marile lupte ale divisiunei Pelikan la Doboi, luptele corpului Bienerth dela Novi-Brcica, cele doue asalturi asupr'a Bihaciului si luptele in Herzegovin'a, abstragèndu dela alte mici incaierari. Pe divisiunea Pelikanu cadu celu puçinu 700 – 800 omeni, pe corpulu lui Bienerth multu 500—600 ómeni, la Bihaci perduramu celu puçinu 1000 —1200 ómeni si pe Herzegovin'a cadu 300 -- 400 ómeni. Acést'a ar' dá o cifra totala de 2500—3000 de ómeni, cari socotindu si perderile avute pana la caderea Seraievului, ar' face cifr'a macsimala de 4000—5000 ómeni.

Unu ranitu descrie in „Nemzeti Hirlap" casulu urmatoriu, care s'a petrecutu la B i h a c i: Unu sublocotenentu si unu sergentu (Führer) din regimentulu Airoldi (unu unguru) remasera raniti pe campulu de bataia, de pe care se retrasesera ai nostri. De odata se apropiara de ei doi bosniaci. Sublocotenentulu scóte cu o mana, care nu era ranita, pung'a si ciasorniculu seu si le da loru. Ei le primescu si dupa aceea 'i spinteca oficierului pantecele cu iataganulu si incepu alu desbracá de haine. Sergentulu, care zacea pe burta lenga oficieru, vediù tóte. Atunci 'i veni in minte se se faca mortu. Jafuitorii ilu intorcu pe spate, dupa aceea ilu punu ér' pe burta — elu inse nu se misca. Crediura ca e mortu, 'i cautara prin buzunare si luara totu ce gasira in ele. Hainele i le lasara, póte ca nu le erau destulu de bune, séu ca aveau alta tréba mai pressanta. Numai uuulu din ei isi luà ostenél'a a dá sergentului crediutu mortu o lovitura cu sabi'a antaiu in façia, apoi in braçiu si in fine un'a in picioru — Sergentulu tace infundatu si bosniacii p'léca. In loculu loru inse tramitu o ciurda de porci pe campulu sangeratu, care se arunca cu lacomia asupra cadavreloru. Sergentulu nostru gonesce unu porcu, care dupa ce a mancatu matiele sublocotenentului, voiá se se apuce de elu insusi. In fine dupa ce se curati loculu de tóte bestiele, si se facù tacere, se ridica sergentulu si se taresce cumu póte sangerandu din patrurani. In diu'a cealalta sér'a ajunge in Zavalie, care este o óra departe de loculu unde a fostu lupt'a, se insinua la comandantu si lasa se i se lege ranile. Bravulu soldatu, care a doveditu o taria sufletésca si fisica atatu de mare, se afla de presentu afara der' ori-ce pericolu."

Not'a guvernului romanu

adressata mariloru poteri in cestiunea Basarabiei.

Bucuresci, 27/9 Aug. 1878.

Domnule! Precedintele mele adrese au adusu la cunoscinti'a d-vóstre, ca conformu cu un'a din hotaririle congressului guvernulu romanu a primitu comunicarea tractatului din Berlinu, devenitu definitivu in urm'a schimbarii ratificariloru. Elu s'a grabitu a incunosciintiá pe calea obicinuita despre primirea ei pe cabinetulu dela care emaná. De curendu, precumu veti poté vedé dupa cetirea pieseloru alaturate in copia, d. representante alu Russiei la Bucuresci a adressatu in numele guvernului seu o cerere catra acestu departamentu pentru a grabi luarea in posessiune a Basarabiei de catra autoritatile russesci.

Guvernulu romanu in façi'a inalteloru otariri ale poteriloru semnatarie tractatului din Berlinu, intru catu privescu pe Romani'a si in façi'a staruintiei cabinetului imperatescu, pentru esecutarea imediata a stipulatiuniloru acestui tractatu, s'a vediutu silitu se se ocupe de transferarea Basarabiei romane la Russi'a si a luatu mesuri in acésta privintia. In consecintia a trebuitu se respunda d-lui representante alu Russiei, ca tiene la dispositiunea autoritatiloru imperatesci teritoriulu a carui'a parasire este impusa Romaniei prin vointi'a colectiva a Europei si prin forti'a majora a impregiurariloru. Astfeliu, ori-catu de durerόse sunt pentru Romani'a cateva conditiuni din tractatulu dela Berlinu, si cu tóte ca intru catu privesce intregimea acestoru conditiuni, asteptarea natiunei romane, care-si manifestase drepturile si dorintiele sale, fia prin voturile corpuriloru legiuitórie, fia prin actele si cuvintele delegatiloru sei la congressu, n'a fostu indeplinita, guvernulu romanu nu póte decatu se se conforme otaririloru supreme ale Europei si e otaritu a le esecutá intr'unu spiritu pe deplinu leale. Elu are firm'a sperantia, ca grab'a Romaniei si silintiele sale pentru a reluá aventulu desvoltarei sale, dupa situatiunea materiala si morala, care i s'a fisatu de tractatulu din Berlinu, voru fi in ochii Europei inca o proba si o garantia, ca statulu romanu va fi in viitoriu, precumu a fostu si in trecutu, unu elementu de ordine si de civilisatiune, in calitatea s'a de mediulocitoru intre Occidinte si Oriinte, si ca merita astfeliu increderea mariloru poteri.

Cu scopulu dér' de a 'si creá unu nou titlu la solicitudinea si la bunevointi'a loru, la care niciodata n'a incetatu de a face si face inca apelu, guvernulu romanu procedéza chiaru de acumu la esecutarea reala a tractatului dela Berlinu si a luatu tóte dispositiunile pentru convocarea si intrunirea corpuriloru legiuitórie la 15/27 Septembre viitoriu. Ve autorisu, domnule, se cititi acésta nota si se lasati o copia Esc. S. d. ministru alu afaceriloru straine din. . . . . Ve rogu, domnule. etc. etc.

Ministrulu afaceriloru straine ad interim,

I. C a m p i n e a n u.

„Semne de ale timpului."

Cetitorii nostri isi voru aduce aminte de primirea cea cordiala, ce a facut'o lun'a trecuta Inaltimea s'a archiducele I o s i f u, comandantulu supremu alu armatei de honvedi, locotenentului-colonelu din armat'a romana C a n d i a n o P o p e s c u, in Mehadi'a. Unu corespondentu alu „Romanului" dela Mehadi'a da o scriere detailata despre intalnirea archiducelui cu colonelulu romanu, premite inse, cá „semne ale timpului", ca d. Candiano-Popescu a fostu imbraçiosiatu cu caldura de catra notabilitatile maghiare militare si civile din Mehadi'a, in specialu, ca a fostu invitatu la o escursiune pe muntele Damocletu, unde danduse unu banchetu in campu, celu d'antaiu toastu fú ridicatu de baronulu Barcó in onórea bravei armate romane si a infratirei Ungariei cu Romani'a, sentimentu, care, dise baronulu, trebuie se fia inspiratu de instinctulu de conservare alu amenduroru acestoru natiuni. Totu atunci unu colonelu austriacu si mai multi oficieri de honvedi toastara in senatatea locotenentului-colonelu Candiano-Popescu, onorandu in persóna s'a, diceau ei, faptele eroice seversite de armat'a romana si de eroiculu ei capitanu principele Carolu in giurulu Plevnei. D. Candiano-Popescu respunse la omagie asia de pretióse, cumu trebuie se respunda unu omu politicu si unu militariu.

Cu ocasiunea serbatórei nascerei imperatului Franciscu-Iosifu 3 deputati romani, d. V. A. Urechia, d. l.-colonelu Candiano-Popescu si d. Fulgeru asistara la Te-Deum. Autoritatile le detera in biserica loculu de onóre. Dnii deputati mersera apoi si depusera cartile loru la br. Barco, celu mai inaltu representante alu autoritatii din localitate, care le intórse visit'a. Atentiunea acést'a a membriloru parlamentului romanu fù primita fórte favorabilu de catra lumea maghiara din Mehadi'a si de catra autoritati, cari au si reportatu faptulu la Vien'a.

Dupa ce espune aceste corespondentulu „Romanului" vorbesce despre sosirea I. S. imperiale archiducelui I o s i f u in Mehadi'a, despre primirea oficiala mare si stralucita ce i s'a facutu si dice, ca Alteti'a S'a audiendu, ca unulu din oficierii romani, cari s'au distinsu la asaltulu Grivitiei se afla in Mehadi'a, a manifestatu dorinti'a de a 'lu vedé si atunci loc.-colonelu Candiano-Popescu se si presentà archiducelui — apoi continua asia:

„Pe catu amu potutu afla, primirea ce s'a facutu osteanului romanu a fostu din cele mai cavaleresci si mai cordiale. — Sunt fericitu, colonele — ni se spune, ca ar' fi disu archiducele dlui Candiano-Popescu, — ca stringu man'a unuia din ostasii romani, ce s'au ilustratu in luptele dela Plevn'a, ca-ci Plevn'a, trebuie se o marturisescu cu placere, este o victoria datorita romaniloru. — Monseniore, respunse colonelulu, opiniunea publica din statele ce ne-au fostu simpathice, precumu si press'a au facutu mari laude rolului jucatu de noi in campani'a din Bulgari'a. Cuvintele magulitóre ale Altetiei-Vóstre Imperiale sunt o noua incuragiare pentru noi. Noi, cari nu' ne] batuseramu de atatea secole, condusi de unu capitanu vitézu si abilu, cá Inaltimea S'a Domnitoriulu Romaniei, nu amu catatu de catu se ne facemu datorî'a catra tiér'a nóstra, cu modestia' inse cu hotarire. — Ai pronunciatu cuventulu modestie, colonele; este frumosu cá bravii se fia modesti; informatiile mele inse, nu din gazete, ci dela ómeni competenti, cari au fostu pe teatrulu resbelului, sunt ca Plevn'a este o victoria datorita romaniloru; — acésta se-'mi permiti a ti-o declara inca odata.

„Locot.-colonelu atunci se inclinà cu respectu inaintea acestoru cuvinte ale unei auguste si autorisate persóne. Convorbirea apoi urmà asupra mai multoru subiecte militare; ea durà aprópe 20 minute, dupa care, retragèndu-se, d. locot.-colonelu Candiano-Popescu fu invitatu a prandí chiaru in diu'a aceea cu Altoti'a S'a Imperiale si cu statulu maioru alu seu. La prandiu, d. Candiano avù unu locu de onóre si in totu tempulu prandiului archiducele Iosifu fù de o amabilitate si de o gentiletia fara margini. La prandiu, intre altele, Alteti'a S'a Imperiale intrebà cu zimbetulu pe buze pe d. Candiano: Cumu credi, colonele,

ca au se se bata honvedii? — Celu puçinu cá si dorobantii nostri, respunse locot.-colonelu romanu. Si archiducele parù fórte satisfacutu.

„A. S. propuse dlui Candiano-Popescu de a merge se asiste la manevrele ce voru avé locu la Muresiu-Vásárhely; la acést'a propunere colonelulu romanu se scusà in modu fórte respectuosu de a nu poté corespunde, din causa ca datoriile sale ilu chiama imperiosu in tiera; atunci A. S. I. ilu rogà, si dete ordinu indata ca, cu ocasiunea trecerii dlui Candiano-Popescu prin Orsiov'a, se i se presinte, déca ds'a va cere, batalionulu de honvedi de acolo, spre a 'lu vedé cum manevréza.

„Apoi, am aflatu din isvoru securu, ca dupa ce archiducele aretà parerea s'a de reu despre faptulu perderei Basarabiei si facù óre-care cestiuni asupra Dobrogei, prandiulu fiindn terminatu, Alteti'a S'a strinse man'a locot.-colonelu romanu dicendu: — Resiedinti'a mea e in Bud'a-Pest'a; oricandu vei trece pe acolo, te rogu se vii se me vedi; vei fi totdeauna primitu cá unu bunu camaradu. — Monseniore, ii respunse d. locot.-colonelu Candiano, diu'a de astadi e o di fericita pentru mine; tóta onórea inse ce Alteti'a Vóstra Imperiale a binevoitu se 'mi faca o consideru, cá omagiu adusu Domnitoriului Romaniloru si armatei, pe care a comandatu-o cu atata sciintia si virtute militara. — Asia este, colonele, respunse archiducele Iosifu alu Austriei, si stringendu man'a inca odata locot.-colonelu Candiano-Popescu, se despartira. Eca unu altu semnu de alu tempului si inca semnu bunu" — adauge corespondentulu.

Societatea „Petru Maioru" din Pest'a.

Avemu inaintea nóstra reportulu genaralu despre activitatea societatii de lectura „Petru Maioru" a junimei romane universitarie din Pest'a pe anulu scolastitu 1877/8. Din cuventarea presiedintelui se vede, ca societatea a tienutu in decursulu anului 39 siedintie, dintre cari 26 au fostu ordinare septemanarie, doue ordinarie generale, doue generale estraordinarie. In acestea s'au cetitu 19 operate, ce le au lucratu membrii societatii. Operatele tractéza parte materii pedagogice, filosofice. parte medicinale, fisice, parte literarie. Acestea operate s'au predatu totdeauna unei comissiuni critisatórie, care le censurà. Façia de tote operatele si de disertatiunile acestea membrii societatii s'au aretatu cu viua interesare. Discussiunile critice au decursu, numai obiectivu si in cea mai frumósa ordine, ceea ce a contribuitu la immultirea cunoscintieloru in diferitele ramuri scientifice.

Pe langa siedintiele ordinarie si estraordinarie generale a tienutu societatea si o siedintia publica literaria, in care au cetitu unii membrii operatele loru. Societatea are si o fóia intitulata „Ros'a cu ghimpi" — unu nume cam ciudatu. Despre acésta fóia dice reportulu ca s-ia pusu de scopu respandirea spiritului naionalu, imbraçiosiarea cu caldura a limbei romane si a totu ce este nationalu. Din program'a foii, déca o potemu numi asia, nu se vede, ca intre cine se se respandésca spiritulu nationalu, si cine se imbraçiosieze cu caldura limb'a romana, membrii societatii séu altcineva. Spiritulu nationalu n'are lipsa de respandire, ci de consolidare si de conservare, cá unu focu sacru, cá se nu se stinga, se nu apuna, limb'a romana inca n'are lipsa de imbraçiosiare, ci aceea are lipsa, cá se fia studiata din tóte punctele de vedere, se caute membri societatii a petrunde in natur'a limbei, se-i studieze tóte proprietatile caracteristice, se descopere legile ei esentiale si permanente si pe acelea se le urmeze cu tóta rigórea. Din fói'a memorata au esitu 13 numere in anulu acesta.

Bibliotec'a societatii are 613 carti; societatea a avutu 14 diuarie. Venitele societatii pe anulu acest'a scolasticu au fostu 306 fl. 59 si spesele 264 fl. 14 cr. Starea activa a societatii este de 42 fl. 45 cr. Societatea, cá se-si asigureze esistinti'a sa in viitoriu pe o basa solida, si se nu mai fia amenintiata cu disolvarea a pusu fundamentulu la unu fondu inalienabilu. Acestu fondu s'a infiintiatu in anulu 1877 si a crescutu pana acuma la suma de 42 fl. 15 cr. si se afla sub administratiunea curatorului societatii. Pentru administratiunea fondului inalienabilu societatea a facutu unu regulamentu particularu.

Societatea a avutu in anulu 1877/8 22 membrii ordinari. — Din reportulu societatii se vede o impregiurare regretabila si neplacuta, ca comitetulu in decursulu anului curinte scolasticu n'a potutu descurca afacerea casei cu fostulu cassieriu. Casuri de aceste déca nu s'ar' curma odata pentru totdeauna ar' poté causá mare reu, societatii, scadiendui védi'a si increderea inaintea lumii, de aceea nu potemu recomenda din destulu comitetului, cá se fia cu cea mai mare rigóre si precautiune la alegerea cassieriului si se pasiésca fara nici o crutiare in contra cassieriloru, carii nu-si implinescu datoriile cu scumpetate.

Dorimu din sufletu si din anima, cá acésta societate se crésca si se inflorésca in tota privintia. Societatea va cresce si va inflorí inse numaí atunci, candu va domni intre membrii societatii concordi'a si dragostea fratiésca.

Protopresbiteratulu Beliului, Sept. 1878.

In legea vechia parintii feteloru iubitori de D-dieu, ei insisi intocméu „nunt'a" voindu prin acést'a a conservá in onestitate si in curatienia asiadiementulu providentialu . . . In legea noua e stabilitu, cà „nunt'a" se se intocmésca numai prin preoti, caror'a li se cuvine a pasce turm'a lui Chr. cum dice S. Scriptura: „Pastorulu turmei lui Chr. — lumin'a lumii, — sarea pamentului", s. c.

Importanti'a si curatieni'a s. taine a casetoriei trebuie se o pretiuimu si se nu-o profanamu nici prin noi nici prin altii . . . Noi toti, cari cunóscemu legea casatoriei se-i aperamu védi'a si santieni'a; se combatemu si se denunciamu autoritatiloru nóstre superióre bisericesci pe toti acei'a, cari o calca in pecióre si profanéza: cá aslfeliu fora intardiare se caute medicamentulu celu mai siguru spre a curá cangren'a pana ce inca na consumatu totu corpulu.

Celu mai mare inimicu alu nuntii inse este concubinatulu. — Concubinatulu si prin elu demoralisarea s'a incercatu a-'si semená sementi'a in mai multe comune si onóre gradinariloru celoru fideli chiamarii loru, cari nu au lasatu se prinda radacina. Reulu acest'a se abatu si in comun'a Berechiiu in comitatulu Aradului. Aici, dorere! tocmai acel'a alu carui'a deobligamentu si chiamare este a-i stirpi nu numai sementi'a ci si radecin'a de totu, adeca: tocmai parintele Atanasiu Popoviciu parochulu localu imbraçisià concubinatulu in parochi'a s'a, suferindulu chiaru si in famili'a s'a propria. Acést'a o dovedesce nu numai contractele inchiaiate de santi'a s'a intre tinerii, cari convietiuiescu illegitimu in parochi'a s'a, ci chiaru si fii'a Santiei Sale, cá fata traiesce in concubinatu cu unu teneru din Calacea, protopresbiteratulu nostru. — Va se dica: parintele Popoviciu in locu se combata forade-legile le latinesce si in protopresbiteratulu nostru, unde pana adi numai dupa nume se cunósce concubinatulu!!!

Ar' fi de doritu, cá incatu illustritatea S'a Prea Santitulu domnu episcopu diecesanu gr.-or. alu Aradului, cá autoritate superióra bisericésca, n'ar' avé cunoscintia despre acestea precumu si despre aceea, ca: presbiterulu susamintitu totu pentru illegalitatile, respective scandalurile sale, fú condamnatu in anulu espiratu la inchisóre prin judecatori'a reg. din Ienopolea, se se informeze despre starea lucrului, — despre astfeliu de intemplari, si apoi prin luarea de mesuri acomodate se delatureze reulu acest'a, rectius se puna capetu la scandalósele fapte ale parintelui cestiunatu, caci la dincontra progresandu concubinatulu in cerculu nostru s'ar' inmulti si agendele scaunului nostru protopresbiteralu astfeliu, incatu in locu de a-si tiené siedinti'a odata in luna va trebuí se si-o tiena in tóta septemana odata si nu va fi in stare nici atunci a curmá scandalurile si forade-legile!!!

Notariulu scaunului protopresbiteralu.

Societatea academica romana.

Siedinti'a dela 5 Septembre. — Dupa cetirea si si adoptarea processului verbalu presiedintele comunica, ca d. Ilarianu Puscariu, protosincelu, archidiaconu si professoru la seminariulu din Sibiiu, a tramisu pentru bibliotec'a societatiei doue esemplarie din oper'a s'a: „Isagogia", adeca introducerea in cunoscinti'a cartiloru sf. Scripture si trei fascicule din „Foiti'a Telegrafului romanu". — Se primesce cu multiamire. Ne fiindu lucruri pregatite pentru ordinea dilei, membrii trecu in comissiuni si sectiuni.

Siedinti'a dela 6 Septembre. — Se comunica o depesia a d-lui N. Cretiulescu, prin care aréta, ca din caus'a unui accidentu, care i'a causatu o lesiune la cóste, nu crede ca va potea veni curendu se iá parte la lucrarile societatiei.

D. Laurianu aréta, ca din caus'a lipsirei d-loru Cretiulescu si Ionescu, comissiunea administrativa, din care face parte si d-lui, a remasu cu unu singuru membru. — Societatea decide a se complectá cu alti duoi membri. — Procedendu-se la votu prin bilete, se alegu cu majoritatea voturiloru dnii Aurelianu si Caragiani.

La ordinea dilei reportulu comissiunei numite pentru cererea d-nei Veronic'a Macsimu, veduv'a repausatului I. C. Macsimu.

Dupa mai multe discusiuni se aduce o propunere subscrisa de d-uii Laurianu, Baritiu, Quintescu si Odobescu cá cele 1818 esemplarie copmlete din projectulu de dictionariu si glossariu se se dé in deplina proprietate a colaboratoriloru in reportu cu lucrarile loru, dupa repartitiunea urmatória:

Esemplarie 1020 herediloru repausatului Macsimu.
„ 330 d-lui Al. Treb. Laurianu.
„ 100 d-lui G. Baritiu.
„ 50 d-lui I. Hodosiu.

Acésta propunere punendu-se la votu se admite cu majoritatea voturiloru.

Relativu la cererea d-nei Macsimu se aduce urmatórea propunere subscrisa de d-nii Laurianu si Odobescu:

„Propunemu cá societatea se cumpere dela heredii lui Macsimu pe pretiu de 50 lei (adica cu rabatulu librariloru de 30 la suta), patru sute esemplarie din proiectulu de dictionariu si glossariu. — Sum'a de 20,000 lei se i se respundia in cursu de 5 ani cu cate 4000 lei pe anu".

D-nii Maniu, Aurelianu si Sturdz'a aducu o alta propunere in cuprinderea urmatória:

„Propunemu a se luá 100 esemplarie din dictionariu glossariu cu rabatulu de 30 la suta, platibilu fora interessu in duoi ani de dile d-nei Macsimu."

Propunetorii esplica verbalu, ca acestea se se socotésca pe pretiulu actualu de 72 lei.

Punendu-se prim'a propunere la votu, cade; éra propunerea a dou'a se admite cu mare majoritate.

Siedinti'a dela 7 Septembre. — D. Baritiu comunica o seria de caete, manuscripte ale d-lui Hintiescu din Brasiovu, cuprindiendu fabule si povesti populare romanesci si unu tractatu de Faun'a Transilvaniei, scrisa in limb'a germana.

Se recomenda cea d'antaia sectiunei istorice, ér' cea de a dou'a sectiunei de sciintie.

D. Baritiu da lectura unui operatu alu seu, continuatiune a memorieloru sale, sub titlulu „Economi'a sociala si Istori'a civilisatiunei in Transilvani'a". Elu este ascultatu cu atentiune si recomandatu a se tipari in analele societatiei.

D. Odobescu dà lectura urmarei memoriului seu despre cunun'a dela Noro-Cerkask. Acésta se asculta cu viu interessu si se decide a se tipari in Anale.

D. Sturdz'a dà lectura unui memoriu asupr'a bibliografiei numismaticei romanesci. Se adresséza multiamiri autorelui si se decide a se tipari in Anale.

Istoriculu

regimentului alu 10-lea de Dorobanti dela mobilisarea s'a pentru campani'a anului 1877—78 pana la 6/18 Aug. a. c. diu'a desconcentrarii si a reintórcerei in resiedinti'a s'a Focsiani.

(Urmare.)

La 17 c. alu II-lea batalionu a ocupatu satulu Crusiuveni, la 18 c. pornindu in recunóscere spre Vadinu, inimiculu de aici fiindu surprinsu pe candu luá sup'a, s'a pusu in aperare, inse vediendu, ca nu póte tiené peptu, a parasitu, unu nnmeru de 10 morti si raniti lasandu si bagagie, pe urma s'a retrasu spre Rahov'a. Batalionulu I trecendu spre Crusiuveni, a detasiatu 2 companii la Vadinu, cari dupa unu serviçiu de 6 dile au fostu schimbate de 2 companii dela regimentulu alu 4-lea de Dorobanti. Er' regimentulu alu 10-lea intregu a cantonatu in Besliu, unde la 28 Oct. a primitu 251 recruti, esecutandu tirulu cu ei.

Plecandu din Besliu la 5 Novembre, la 7 c. se apropià de positiunile inimicului in giurulu Rahovei pentru atacu; la 9 óre diminétia la semnalulu de atacu in aventulu ce'si luase in mediuloculu combatantiloru d-lu locot.-colonelu Maldarescu George, comandantulu regimentui cade, ranitu de unu glontiu la picióre in plóia de glóntie, ce venea dela inimicu, care fù silitu la acestu asaltu a lasá o reduta se cada in man'a Dorobantiloru, retragendu-se intr'o alta reduta vecina: Regimentulu a perdutu: morti 2 soldati; raniti 2 sergenti, 5 caporali, 30 soldati, — Totalu 37.

Pe séra trupele nóstre se retrasera in satulu Selanovcea, dupa ce mai antaiu s'au luatu mesuri pentru serviciulu de siguranti'a.

La 9 Novembre inimiculu parasindu Rahov'a, regimentulu a ocupatu orasiulu, detasiandu compani'a 2-a si a 3-a in avantposturi la satulu Irlezu; la 13 c. alu 2-a batalionu schimbandu companiile 2 si 5 din Irlezu, au detasiatu pe companiile 5 si 6 la Cotusliu. La 17 batalionulu a fostu schimbatu de unu batalionu din I-lu regimentu de Dorobanti. — Er' regim. alu 10-lea din Rahov'a la 18 Nov. s'a pusu in marsiu spre Nicopoli, unde a sositu la 21 c. schimbandu unu regimentu de infanteria russu, ce se aflá ácolo cá garnisóna. — De aici la 23 Decembre a detasiatu pe compani'a 8-a pentru serviciu de garnisóna in Turnu-Magurele si la 5 Ianuariu a detasiatu pe I-lu batalionu sub comand'a d-lui capitanu Bengescu la Rahov'a, de unde la 17 Ianuariu a plecatu spre Vidinu si la 23 Ian. a sositu

in satulu Cherimbegu, in vestulu Vidinului alternandu la serviciulu de avantposturi cu alu 2-lea batalionu de venatori. — La 24 c. s'a comunicatu ordinulu de armistitiu, serviciulu de avantposturi inse nu a incetatu pana la 12 Februariu, candu au evacuatu turcii Vidinulu, care apoi a fostu ocupatu de armat'a romana. — La 21 Februariu batalionulu a trecutu Dunarea si la 28 c. a defilatu cu intreg'a divisiune II-a prin Craiov'a, cu ocasiunea reintórcerei armatei de peste Dunare in tier'a, batalionulu a cantonatu in satulu Simuicu in nordu si la 4 chilometre de Craiov'a pana la 30 Martie, candu a plecatu la satulu Floresci de s'a unitu cu alu 2-lea batalionu si cu stabulu regimentului, care a pornitu din Nicopoli la 18 Martie — predandu garnisón'a russiloru — si a ajunsu la Floresci la 27 Martie.

Aici regimentulu s'a ocupatu cu instructiunea practica pana la 9 Maiu, candu a plecatu si sositu la 21 c. la Curtea-de-Argesiu; aici dela 8 Iuniu s'au datu pe fiecare di cate 200 ómeni, ér' dela 14 Iuniu cate 3 companii, cari impreuna cu o compania de geniu au facutu sioseau'a, ce léga Curtea-de-Argesiu cu Campu-Lungulu, mai avendu o compania detasiata la construirea cuptóreloru pentru coptulu pânei armatei la monastirea lui Mesteru Manole.

Timpulu prin sate in cantonamentu séu bivoacu s'a petrecutu cu instructiunea practica.

La Curtea-de Argesiu in 2 rênduri in totalu au sositu 270 recruti, cari s'au impartitu pe companii.

D-lu locot.-colonelu Maldarescu ranitu fiindu, a remasu d. majoru Lipanu comandantu alu regimentului pana la trecerea Dunarii in tiera, candu a sositu noulu comandantu alu corpului d. colonelu Grigorie Ioanu, asemenea golurile oficieriloru morti s'au complectatu prin avansari din alte corpuri. —

Pentru bravura si curagiu in lupt'a dela 30 Augustu s'au avansatu la gradulu de sub-locotenenti sergentii: Cotescu Alecsandru, Cotescu Constantinu, Manolescu Constantinu, Bolberitia Constantinu, Iancovescu Ioanu, Ghitia Nicolau, Aphroditescu Romeo si Vladescu Dimitrie.

Decorati din acést'a campania sunt: D-lu locotenentu-colonelu Maldarescu „Steau'a Romaniei" cl. 5 s. 4 „Virtutea militara", sf. An'a cl. II si sf. Stanislau cl. II; d. majoru Lipanu „Steau'a Romaniei" cl. 5, d. capitanu Valcescu „Steau'a Rom." cl. 5, „Virtutea militara" si „sf. An'a" cl. 3; d. capitanu Bengescu „Virtutea militara"; d. capit. Grigoriu „Virtutea militara; d-nii locoten.: Bengulescu si Thoranu „Virtutea militara; d-nii locotenenti Thinca si Ene virtutea milit. si „Stéu'a Rom." cl. 5; d. locot. C r a m b u si d. locotenentu Gheorgescu „Virtutea militara": sub-locotenentii Georgescu si Dimitrescu „Virlutea milit." si „Stanislau" cl. III; sub-locotenentii: Golescianu, Paleologu si Elefterescu „Virtutea milit.", „Stanislau" cl. III si „Stéu'a Rom." cl. 5. Mediculu batal. cl. I Ionescu „Virtutea milit." si „Stéu'a Rom." cl. 5, mediculu batal. cl. II Sierbanescu „Stéu'a Rom." cl. 5. — Pe lenga acestea s'a instituitu medali'a commemorativa de campania „C r u c e a t r e c e r e i D u n a r i i", care s'a conferitu de M. S. Domnitoriulu tuturoru militariloru, cari au trecutu Dunarea cu armat'a. — Pentru trupa s'au distribuitu cate doue „S t e u'a R o m." cl. 5, siese „V i r t u t e a m i l i t a r a" si cate patru „C r u c i s f. G e o r g e" cl. 5 de fiecare compania.

(Va urmá.)

Diverse.

(F e s t i v i t a t e a p o p o r a l a) arangiata Duminec'a trecuta in Brasiovu in favorulu ostasiloru raniti si a orfaniloru celoru cadiuti in bataia a fostu bine cercetata, unu fórte numerosu publicu se adunase si petrecea la sunetulu musiceloru pe promenad'a de susu, in gradin'a gimnasticei scóleloru sasesci si inaintea gimnasiului romanu. Peste trei mii de persóne au visitatu loculu festivitatii platindu intrare. Poporulu de rêndu a fostu inse prea puçinu representatu, póte ca ar' fi fostu bine a face pentru clas'a mai de josu o intrare si mai eftina de 20 cr. Momentulu festivu alu petrecerii a fostu in generalu mai puçinu representatu, decatu s'ar' fi potutu asteptá. Birtasii si confetarii au facutu tréba buna, dér' nu erau pregatiti indestulu pentr'unu publicu atatu de mare cu tóta, ca poteau prevedé numerulu celu mare alu óspetiloru. La asemeni ocasiuni ómenii ar' trebui se fia cevasi mai industriosi. Atunci si ei ar' avé unu profitu mai bunu si publiculu ar' fi mai multiamitu. — Cu totulu s'au vendutu Duminec'a trecuta 3436 bilete parte cu 50, parte cu 20 cr.; venitulu totalu a fostu de 1436 fl. 97 cr. substragundu-se de aci spesele cu 133 fl. 81 cr. remane unu venitu curatu fórte considerabilu de 1330 fl. 16 cr. v. a. Festivitatea a atinsu dér' scopulu filantropicu, pentru care a fostu arangiata, pe deplinu.

(S e l b a t a c i a t u r c é s c a.) La gar'a din Marburgu s'a petrecutu dilele aceste o scena ingrozitória. Prisonierii turci sosira tocmai acolo si se dedura josu din vagóne spre a'si capetá menagiulu (mancarea). Deodata se rapedi unulu din prisonieri, asupra unui soldatu din cei ce pazau, 'lu tranti la pamentu si cu tóta resistinti'a lui 'lu sugrumà. Desi ceilalti soldati lu impungeau cu baionet'a in mani si in pecióre, turculu nu lasà din ghiare pe nefericitulu soldatu, pana ce nu 'lu vediù mortu. Intréga acést'a scena infioratóre n'a duratu mai multu cá 2 minute. Turculu, plinu de sange cumu erá, a fostu dusu indata pe siesulu din dosulu garei si a fostu impuscatu acolo in presenti'a celorlalti prisonieri. — Unu ranitu spune despre crudimile turciloru: „In taber'a turcésca gasiramu pe unulu din soldatii nostri bagatu in pamentu pana la pantece, urechile 'i erau taiate, ochii 'i erau scosi afara, anim'a io taiara afara din peptu si i-o pusera in gura! Intr'o pestera aflaramu unu bosniacu, care se ascunse acolo; elu avea siepte limbi de omu in buzunariu. Besti'a acést'a indata fù spendiurata de catra ai nostri."

(O e p i s o d a d i n r e s b e l u l u c u b o s n i a c i i) descrie unu impiegatu telegrafistu dela Doboi: „In urm'a unei din luptele crancene, ce amu sustienutu in contr'a insurgentiloru, unu june frumosu oficieriu, impuscatu in peptu, a rogatu a fi transportatu in oficiulu telegraficu. Adusu aci, elu cu o voce morinda a dictatu o telegrama de adio pentru mirés'a s'a. Nu voiu uitá in vieati'a mea acésta scena jalnica. Noi toti cati eramu presenti in oficiu, plangeamu cá copii; oficierulu abia terminase a dictá telegrama, candu fiindu transportatu afara, la pragulu usiei 'si dede sufletulu.

Multiamita publica.

Comitetulu nationalu romanu de aici pentru ajutorarea ranitiloru din Bosni'a si Herzegovin'a aduce prin acésta adenc'a s'a multiamita onorabilei dómne V i c t o r i'a P. S t a t e s c u nascuta I. T. P o p o v i c i u pentru sum'a de **392 fl. 5 cr.***) ce a binevoitu a tramite acestui comitetu cá venitu curatu alu concertului arangiatu de domni'a s'a in sér'a de 9/21 Sept. 1878 in favorulu ranitiloru si a familieloru celoru cadiuti in lupta.

Brasiovu, in 13/25 Sept. 1878.

I o a n u P e t r i c u,
presiedinte.

*) In scrisórea d-nei Statescu din numerulu trecutu s'a disu numai 312 in locu de 392 fl., ceea-ce servesce spre indreptare. Red.

Anunciu bibliograficu.

A esitu de sub tiparu si se afla de vendiare in librari'a lui H. Z e i d n e r in Brasiovu:

„Chemi'a anorganica" lucrata pe bas'a teoriiloru mai noue si intocmita pentru scólele medie de I u l i a n u F i l i p e s c u l u, prof. la scólele centrale rom. gr.-or. in Brasiovu. — Pretiulu 1 fl. 20 cr. v. a. Pentru Romani'a 3 lei noui.

Nr. 178 ex 1878. 1—3

Concursu.

Pe bas'a budgetului pentru anulu 1878—9, votatu de adunarea generala a „Associatiunei transilvane", tienuta in Símleu la 4 si 5 Aug. a. c. (punctu 26 alu processului verbalu), se publica prin acést'a urmatóriele concurse:

1. La unu stipendiu de 400 fl., destinatu pentru unu studentu la filosofia séu technica.

2. La unu stipendiu de 60 fl., destinatu pentru agronomia.

3. La 3 stipendie de cate 60 fl., destinate pentru pedagogia in patria.

4. La unu stipendiu de 60 fl. din fundatiunea Galliana, dêstinatu pentru unu gimnasistu, si carele a devenitu vacantu din causa, ca studentulu, carui'a i-s'a fostu conferitu acestu stipendiu in anulu trecutu, a intrelasatu a-si tramite cu finea anului scolasticu testimoniulu prescrisu. Conformu litereloru fondatiunali, la obtienerea acestui stipendiu, ceteris paribus va avé preferinti'a acela dintre concurenti, carele va dovedi, cumu-ca se trage din famili'a fundatorelui si anume din familia „Popu si Antonu."

5. La unu ajutoriu de 20 fl. din fundatiunea „Emiliu Basiot'a," cu aceea observare, ca conformu litereloru fundationale, la obtienerea acestui ajutoriu voru avé preferintia studentii eminenti, nascuti in muntii apuseni, ori in fostulu districtu alu Naseudului.

Terminulu concurseloru se defige pe **25 Oct.** a. c. st. n. Concurentii au se-si inainteze suplicele loru la subsemnatulu comitetu, provediendu-le cu atestatu de botezu si de paupertate si cu testimoniulu de pe semestrulu alu II-lea alu anului scol. 1877/8; ér' cei ce voru concurge la stipendiulu de sub p. 2, trebuie se dovedésca, cumu-ca au absolvitu celu puçinu scól'a elementara, ca se precepu in genere la economia, dupa cumu acést'a se pórta in tiér'a nóstra, si ca au ajunsu alu 16-lea anu alu etatii.

Din siedinti'a comitetului „Associatiunei transilvane", tienuta in Sibiiu la 24 Sept. 1878.

Pentru presiedinte: P. Dunc'a. Pentru secret. II: V. Petri.

Nr. 187 ex 1878. 1—3

Concursu.

Societatea „Transilvani'a" din Bucuresci a decisu se imparta cate patru ajutórie pentru fiecare din urmatóriele 8 meserii: rotari'a, dulgheria (carpentaria, Zimmermann), feraria, cojocaria, mesaria (templaria, Tischler), cismaria grósa, peleeria, curelaria séu sielaria.

Subsemnatulu comitetu la invitarea societatii „Transilvani'a" deschide prin acést'a concursu pentru imbracisiarea meserieloru indicate, insarcinendu-se a asiediá pre junii, cari ar' voi a se aplicá la meseriele acestea, la maestrii cei mai buni pe cate 3 séu 4 ani, cu contracte formale, inse sub urmatóriele conditiuni:

1. Se fia romani de nascere.
2. Se aiba celu puçinu etatea de 14 ani.
3. Se posieda celu puçinu cunoscintiele, ce se predau in scólele primarie din Austro-Ungari'a, si se cunósca si o limba straina, germana séu maghiara.
4. Parintii se se lege in scrisu, ca voru lasá pe fii loru se invetie meseri'a, la care se aplica, pana candu voru esi calfe séu sodali, cu atestatu in regula.

Suplicile instruite conformu celoru espuse mai susu, se se inainteze la subsemnatulu comitetu celu multu pana la **25 Octobre** a. c. s t. n o u.

Din siedinti'a comitetului „Associatiunei transilvane", tienuta la 24 Septembre 1878.

Pentru presiedinte: P. Dunc'a. Pentru secret. II: V. Petri.

Publicatiune.

Se aduce la publica cunoscintia, ca la 14 Octobre a. c. la 9 óre a m. se va tiené in sal'a magistratuala a Turdii licitatiune publica pentru esarendarea dreptului de carcimaritu a cetatieniloru ingremiati, pe 3 ani dupa olalta, incependu dela 1-a Ianuariu 1879.

Pretiulu esclamarii anualu e 8300 fl. v. a., dela care voitorii de-a licitá au a depune 10% cá vadiu.

Oferte sigilate inainte de actulu licitarii se primescu.

Conditiunile de licitatiune se potu vedé in órele oficiose la magistratulu orasiului.

Turd'a, in 10 Septembre 1878. 3—3

Dionisiu Veress, presiedinte.
Béla Rédiger, notariu.

Cursulu la burs'a de Vien'a
din 24 Septembre st. n. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	61.50	Oblig. rurali ungare .	73.—
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu) .	62.90	„ „ Banat-Timis.	77.50
Losurile din 1860 .	112 25	„ „ transilvane .	84.—
Actiunile bancei nation.	801.—	„ „ croato-slav.	73.—
„ instit. de creditu	234.75	Argintulu in marfuri .	100.—
Londr'a, 3 luni . . .	116.15	Galbini imperatesci .	5.51
		Napoleond'ori . . .	9.30½
		Marci 100 imp. germ. .	57.45

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioane Gött si fiiu Henricu.